

Kako se to število 15·80 m. bere? —

b) 23 čevljev dolga smreka velja 4 fl.; po čem pride 1 decimeter? — 3 decimetri in koliko črez je en čevlj; — tedaj bodemo mesto 23 čevljev rekli: 72 decimetrov je dolga in velja 4 fl.; koliko 1 dem.? Gotovo od 4 goldinarjev 72. del. — 4 gold. je 80 petic (grošev), katerih na vsaki decim. 1 pride in še 8 za razdelitve ostane. 8 petic je 40 kr., alj 80 pol krajcarjev, kojih tudi eden na vsaki decim. pride; tedaj en decimeter eno petico in en pol krajcarja, t. j. 5½ kr. velja! Sledče naloge se naj med tednom rešijo:

1. Koliko je 20 čevljev decimetrov in koliko centimetrov? —
2. Koliko je 16 sežnjev decim. in koliko centimetrov? —
3. Za nasajo ograda računi dninar od sež. 36 kr., koliko od metra.
4. 3 sežnje dolga deska velja 60 kr.; koliko en meter? —
5. Za nakop ceste se plača od sežnja 90 kr.; koliko od metra? —

Vse te naloge se naj marljivo doma napravijo, rešitev se bode v prihodnjem „Gospodarju“ povedla, v katerem se bode nova mera nadaljevala.

Dopisi.

Iz celjske okolice 25. t. m. (Volitev občinskega odbora). Dasi je srenjski zastop celjske okolice že koncem lanskega leta svojo 3letno dobo dovršil, se je vendar še le 18. t. m. bralo v nemškem jeziku na črni tabli pri soseskini uradnji naznanilo, da se bo že drugi dan, t. j. 19. 20. in 21. t. m. novi odbor volil. Le nekteri možje so par dni prej to naznanilo prejeli, večjidel pa še le 3 ali 2 dneva pred volitvijo. Tudi je opomniti, da se je mestjanom, posestnikom v okolici, vsakemu posebej povabilo na dom poslalo, kmetom pa le skupno in sicer sodnikom po vaseh za vse druge volilce ob enem. Dozdanji zastop je bil v mnogih ozirih dosti slab, saj ni ničesar storil za šolo. Otroci okoličanov, katerih je nad 3000 duš, morajo še vedno čisto nemške prénapolnjene šole obiskovati, ker se je soseskinemu zastopu predrago zdelo, svojo šolo si osnovati, dokler mu više gosposke te potrebe niso dokazale. Soseskin uradnik je nezmožen slovenskega jezika, in kedarkoli je kaki komisar pri soseski opraviti imel, je v nemščini z možmi govoril, akoravno ga odborniki razumeli niso, se pa tudi niso upali cesarskemu gospodu povedati, da je dolžen s slovenskim kmetom slovenski govoriti. Upali smo torej po pravici, da se bodo možje v odbor izvolili, ki imajo volje za slovensko novo šolo, kaj storiti in tirjati, da Slovenci ne bomo kot zaničevane pokveke stali v kotu, ampak pošteno pri svoji mizi.

Ali to nado nam je vničilo ravnanje dozdanjega župana, A. Mravljak-a, kateri je privolil, da se je nova volitev na vrat na nos gotovo po želji Celjanov razpisala, kateri so hoteli večino svojih mož v odbor spraviti, kar njim je le mogoče, ako posestniki iz okolice k volitvi ne pridejo, česar res po večem ne storijo, razun če jim kdo imenitnost volitve razloži, kar pa zdaj pri silno kratkem času ni mogoče bilo. Tako so mestjani vsi 19. t. m., ko je 3. oddelek malih posestnikov volil, prišli volit, kmetje pa, le slabo zastopani, ostali so v manjšini. Izvoljeni so bili sami nemčurji iz mesta, med njimi Fr. Peer, ki nikjer volitvene pravice nima, in pa dozdanji župan Mravljak in še en kmet. Drugi den so zmagali naši sè samimi poštenimi kmeti. Upanje smo še imeli na veliko posestvo, kjer je le 38 volilcev, med njimi par tujcev, tako da lahko zmagajo kmetje, ako vsi pridejo in se njim tudi g. opat in kmečke žene s pooblastili pridružijo.

In res je letos več kakor druga leta kmečkih posestnikov k volitvi prišlo, le par zanikernih je izostalo, ena žena pa v svoji nezastopnosti ni hotela pooblastila dati; šel je tudi neki posestnik g. opata prosit, naj bi za kmete glasovali in k zmagi pripomogli; a g. opat Vrečko je po svoji vsakemu modremu nerazumljivi modrosti volil le nekatere može naše stranke, druge pa iz mesta, in je tako svojim dobrim farmanom v najimenitniši reči hrbet pokazal, vsem v posmeh sè svojim prečudnim vedenjem! Gorjé okolici, ako bodo mestjani srenjski očetje! — V manjšini so tedaj kmetje tudi 21. t. m. ostali, in sami mestjani bili so izvoljeni. — Morebiti bodo pa oni, ker so tudi zunaj mesta lastniki, bolje kakor neučeni kmetje za okolico skrbeli? Kdor to veruje, ne pozna naklepov naših liberaluhov, katerim le to po glavi gre, kako kmečke možne k mestni blagajnici obesiti, kar zamorejo posebno pri šoli, če vpišejo vso okolico v mestno nemško šolo. Bližnji kmečki otroci se ne bodo po šolah, ktere bodo starši tako drago plačevali, nič naučili; drugi oddaljeni kmetje bodo si pa težko, ker ločeni od svojih sosedov, lastno šolo vzdrževali. Slišimo, da se več posestnikov zoper nepostavno volitev pritožiti hoče v Gradcu, ker ni bila saj 14 dni prej naznanjena. Ako se pa ta volitev ne ovrže, bodo zdajni zastopniki, po večini nasprotniki vsega katoliškega in slovenskega, delali kvar našej soseski, in zahvaliti se imamo za-to najprej dozdanjemu županu, kateri se je dal premočiti mestjanom, da je nepostavno volitve napejal; potem onim, ki so doma ostali, čeravno jim je volitev znana bila; in tretjič onim, ki so, čeravno po rodu in še stanu zavezani s kmetom držati, z nasprotniki potegnili, kakor g. opat Vrečko! —

Iz Lembaha. Z veseljem smo pozdravili dopis iz Maribora v slednjem listu „Slov. Gosp.“ zastran bralnih društev, ker smo prepričani,

da je to najpripravniše sredstvo ljudskega podjetja, kteregea toliko pogrešamo. Tukaj smo že pred leti enako društvo bili osnovali, pa se ni moglo vtrditi, ker je bilo v gostilnici nastanjeno, ter je zavoljo nepokoja ob nedeljah hitro opešalo, drug pripraven prostor pa se ni dal najti; sicer pa nismo rok križem držali, ampak smo širili društvo sv. Mohora in priporočevali „slov. Gospodarja.“ Zdaj pa se bomo spet dela lotili, ker imamo po blagem prizadevanju g. grofa Brandisa že sobo oskrbljeno, samo še čakamo na pravila. Mislimo pa, da bi čitalnična pravila nekoliko premenjena za takošnje društva kazala. Res je zadnji čas, da se ljudstvo začne podučevati, da pozna svoje pravice, pa tudi dolžnosti, ki jih ima do mile domovine in svete matere cerkve, in da se bo v potrebnih vedah svojega poklica urilo. V bralnih društvih se naj v ta namen povsod mala knjižnica vstanovi in ljudstvo posebno v zgodovinskih, zemljepisnih in gospodarskih vedah podučuje, ker je potrebno, da, kdor časnike bere, pozna saj nekoliko obličje naše zemlje, imena dežel, kraljestev in večih mest, potokov itd. Naj bolj pripraven kraj za te društva bi bila šola, ker je tukaj dovolj prostora in miru. V krčmah pa ni pravo mesto za te društva, ker tukaj ni miru; marsikteri bi se pa tu še boljše po krčmah posedati in težko zasluženi denar trošiti navadil. Bralna društva bodo tudi ob nedeljah in praznikih svojim udom podajala obilno duševne brane in poštenega veselja ter bodo tako marsikterege ovarovale nevarnost in pregreh, ki se po krčmah godijo. —

Iz Konjic dné 26. prosinca. (Kat. pol. društvo.) Včeraj smo komaj na večer nekoliko časa za zborovanje vlovili. Ob pol 4ih smo namreč pokopali konjiškega župana, g. Jožefa Pan-a. 23. t. m. je končal svoje življenje v 72. letu svoje starosti.

Zbor smo tedaj še le ob 5ih na večer začeli. Pred vsem se je društvenikom poročalo, kaj da so naši poslanci na Dunaju in v Gradcu od jeseni sem govorili — kaj storili? Med tem poročilom je nekdo prav dobro opazil: „Zdaj vemo, kam denar gre!“ G. poslancu Hermanu je društvo v posebnem pismu izreklo zahvalo za njegove prelepe besede, katere je na Dunaju in v Gradcu govoril.*) Potem se je razložila nova postava o obravnavi v malenkostnih stvareh in nova kazenska pravda. Tudi o zavarovalnih društvih — in zlasti o banki „Sloveniji“ se je beseda spregovorila. Posestniki so se spodbujali, naj svoja poslopja o pravem času zavarovati dajo.

Iz Zreč. 12. t. m. je bila v Zrečah volitev za občinski odbor, ki se je brez svega hujskanja sploh dobro obnesla. Voljeni so poštene možje, vneti za blagor občine, ki bodo go-

tovo tudi svoje oči obračali na krčme, da se ne bo čez odločeno uro točilo, kajti v krčmah se posebno mladina močno pači. — 20. t. m. je bila volitev župana in dveh svetovalcev. Da se od županov preveč tirja, se vidi iz tega, ker se pri nas moške te časti tako branijo. Sprvič so hteli odborniki starega župana, značajnega, obče spoštovanega moža, Pet. Dobnik-a, voliti, kateri pa županske časti in butare ni hotel prevzeti. Volili so torej Fr. Videčnika, konservativnega moža; pa tudi ta se je te časti postavno obranil. Drugobart volijo Miha Gačnika, za dobro stvar jako vnetega srenjčana, pa tudi on se brani županskih skrbi; — v 8 dneh se ima odločiti, ali prevzame župansko službo ali pa kazen plača. Menimo pa, da se naj poklicu uda.

Tako se pri nas moške boje županstva, ker vedó, da nja dolžnosti njih moči presežajo. Kdaj bode srenjam butara polajšana? — Namerava se tudi v Zrečah farna cerkev povečati, ker je jako tesna posebno za sedanje razmere, ko imamo samo enega duhovna. Hoče se ena stranska kapela dozidati, cerkev bi postala bolj prostorna in bi lepo podoba križa dobila. Za vse, kar bi se imelo storiti, so stroški zračunani blizo na 1200 gld. Dobra volja farmanov in žegen od Boga — pa bo delo skončano.

Kakor se je oznanilo novega leta den, je bilo preteklo leto v naši fari poročenih 16 parov; otrok je bilo rojenih 44, med njimi 8 nezakon-skih; pomrlo jih je 55, katerim naj sveti večna luč!

Iz Vuzenice, 27. prosinca. (Zavračanje dopisuna v „Tagesp.“) Navadni Marenberški dopisun je v liberalni „Tagesp.“ laž razširil, češ, da so Vuzeničani mrtveca, siromaka, ki ga je vlak povozil, v hramu alj zidanici tukajšnega cerkvenika shranili. Neki krojač in „Tagespostler“ pa, ko je slišal, da so naši kmetje zaradi tega nihče drugi ni pisal, kakor domači prvi g. kaplan, da bi farmanom sramoto napravil, češ, da nimajo druge shrambe za mrtvece razun mežnarjevega hrama za jedi. —

Marenberški dopisun in Vuzeniški Tagespostler sta se oba zlagala; kajti mrtvec je bil v navadno mrtvašnico položen, dokler ga ni zdravniška komisija dovolila pokopati, ne pa v mežnarjev hram, in prvi g. kaplan ni one laži „Tagespošti“ pisal, ampak navadni Marenberški dopisun, ki že več let iz našega okraja starko „Tagespošto“ s svojimi lažmi pita.

Eden v imenu več drugih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Srečni ste Slovenci, da nemških novin in liberalnega „Naroda“ ne berete, sicer bi vam na misel prišlo, da že res sam antikrist po svetu hodi in ljudi zoper kat. cerkev

*) Prihodnji „Gospodar“ prinese nja lepi govor.
Vred.